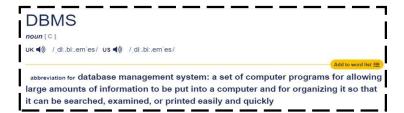
HỆ QUẢN TRỊ CƠ SỞ DỮ LIỆU

NGUYEN MINH NHUT

INFORMATION SYSTEM ENGINEERING

Database Management and Administration

Oracle's Large Business Database

Trong chương này chúng ta sẽ học những nội dung:

- CHƯƠNG 2

 NGÔN NGỮ PL SQL
- Store Procedure là gì? Function là gì?
- Biến Kiểu dữ liệu trong ngôn ngữ PL/SQL
- Viết Trigger/Function đơn giản
- Xử lý đơn dòng
- Xử lý nhiều dòng

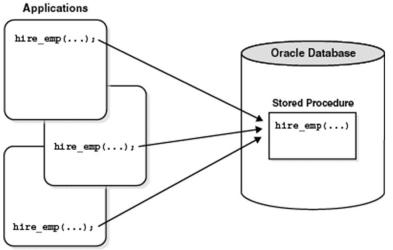
PHÂN 1 STORE PROCEDURE VÀ FUNCTION

Store Procedure là gì? Tại sao phải dùng Store? Function là gì? Tại sao sử dụng Function? Định nghĩa một Simple Database đơn giản. Giải thích một số Store và Procedure đơn giản.

- Giới thiệu về Store Procedure
 - Store Procedure (Thủ tục): là một khối mã SQL đã được đặt tên và lưu trữ trong cơ sở dữ liệu để thực hiện một loạt các hành động hoặc tác vụ cụ thể. Nó chứa một tập hợp các câu lệnh SQL và có thể bao gồm các cấu trúc điều khiển để thực hiện các chức năng phức tạp.

- Giới thiệu về Store Procedure
 - Stored Procedure có thể chứa tham số đầu vào và đầu ra, cung cấp tính tái sử dụng cao và quản lý mã nguồn một cách hiệu quả trong môi trường cơ sở dữ liệu.
 - Đặc điểm của Store Procedure
 - Có thể kiểu trả về hoặc **không cần thiết.** (OUTPUT là tùy ý)
 - Store Procedure được <u>thực hiện nhiều hành động</u>. (INSERT, DELETE, UPDATE)
 - Có thể chứa các câu lệnh TRANSACTION như COMMIT và ROLLBACK
 - Ví dụ: Thủ tục đăng ký khách hàng mới proc_register_customer
 INSERT khách hàng mới (Customer) → INSERT Lưu lại lịch sử đăng ký khách hang (LogSystem) → UPDATE số lượng khách hàng trong hệ thống (System)

- Đặc điểm của Store Procedure
 - Có thể gọi từ một **Store Procedure** khác hay là một **Sub Store**
 - Không thể sử dụng các mệnh đề SELECT/WHERE/HAVING một cách trực tiếp mà phải thông qua INSERT DELETE hoặc UPDATE với trường hợp không có giá trị OUTPUT.
 - Có thể sử lý **Try Catch** và **EXCEPTION** trong Store Procedure

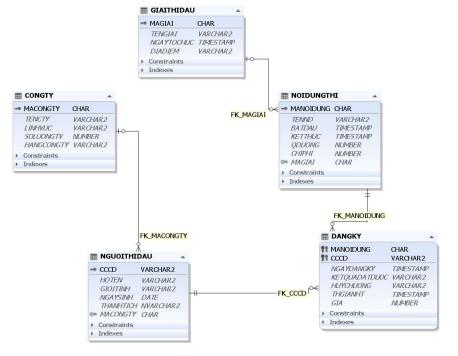
- Giới thiệu về Function
 - Function (Hàm): là một khối mã SQL đã được đặt tên và lưu trữ trong cơ sở dữ liệu <u>để thực hiện tính toán một đoạn mã và kết</u> quả. Nhưng không cần nhất thiết phải câu query phức tạp.
 - Ví dụ 2: Tính mức lương trung bình trung bình của nhân viên với mã được nhập đầu vào
 - INPUT: customer id
 - OUTPUT: avg salary
 - Đặc điểm của Function (Hàm)
 - Phải có giá trị **TRẢ VỀ** (OUTPUT) đơn hoặc bảng
 - Không được phép sử dụng TRANSACTION trong Function (Vì nó thiên về SELECT)
 - Không thể gọi Store Procedure, Function con bên trong

- Giới thiệu về Function
 - -Đặc điểm của Function (Hàm)
 - Phải có giá trị $\mathbf{TR}\mathbf{\mathring{A}}$ $\mathbf{V}\mathbf{\mathring{E}}$ (OUTPUT) đơn hoặc bảng
 - **Không** được phép sử dụng TRANSACTION trong Function (Vì nó thiên về SELECT)
 - Không thể gọi Store Procedure, Function con bên trong
 - Không xử lý **Try-Catch** và **EXCEPTION**
 - Có thể dùng các câu lệnh SELECT/WHERE/HAVING

• Ví dụ một Store Procedure đơn giản

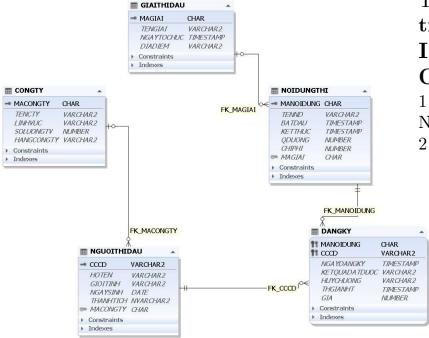
```
Thủ tục: Đăng ký tham gia thi đấu
Input: $CCCD, $MANOIDUNG
1 Calculate $Gia From NOIDUNGTHI.CHIPHI*Rate
2 INSERT DANGKY (
    MANOIDUNG = MANOIDUNG
    CCCD = CCCD
    NGAYDANGKY = SYSDATE
    KETQUATHIDATDUOC = NULL
    HUYCHUONG = NULL
    THGIANHT = NULL
    GIA = \$GIA
10 IF SumPrice(MACONGTY of $CCCD) > 1 billions
11
    UPDATE HANGCONGTY = 'Gold'
12 ELSEIF (SumPrice(MACONGTY of $CCCD) > 5
    billions
```

UPDATE HANGCONGTY = 'Diamond'

13

• Ví dụ một Function đơn giản

Thủ tục: **Tính tổng chi phí mà công ty đã**

trả dựa vào mã MACONGTY

Input: \$MACONGTY
Output: \$SumPrice

1 \$SumPrice = SUM(GIA) FROM JOIN (CONGTY,

NGUOITHIDAU, DANGKY); 2 RETURN \$SumPrice;

PHÂN 2 NGÔN NGỮ PL/SQL, BIẾN VÀ KIỂU DỮ LIỆU

Ngôn ngữ PL/SQL trong Oracle, giới thiệu về biến, kiểu dữ liệu trong Oracle.

$\overline{ m Phần~2.~Ngôn~Ngữ~PL/SQL},~{ m biến~và~kiểu~dữ~liệu}$

- Giới thiệu về ngôn ngữ PL/SQL
 - Ngôn ngữ PL/SQL viết tắt Procedural Language/Structured Query Language là ngôn ngữ lập trình hướng thủ tục được sử dụng trong Hệ quản trị CSDL Oracle.
 - Một đoạn block tham khảo PL/SQL

```
01 -- This is an anonymous procedure, so it has no name
02 DECLARE
      You declare local cursors, variables, and methods here,
      but you don't need to have a declaration section.
06
07 BEGIN
      -- You write your executable code here
     NULL; -- Ahhh, you've got to have at least one command!
11 EXCEPTION
     when NO DATA FOUND then
        raise application error(-20000,
          'Hey, This is in the exception-handling section!');
14
15 END;
16 /
17 -- the forward slash on a line by itself says execute this procedure
```


Giới thiệu về ngôn ngữ PL/SQL

- **DECLARE**: Phần khai báo có thể là biến con trỏ, biến hoặc các phương thức
- BEGIN ... END: Nơi viết các lệnh PL/SQL
- EXCEPTION: Nơi xử lý ngoại lệ

```
01 -- This is an anonymous procedure, so it has no name
02 DECLARE
      You declare local cursors, variables, and methods here,
      but you don't need to have a declaration section.
06
07 BEGIN
      -- You write your executable code here
     NULL; -- Ahhh, you've got to have at least one command!
10
11 EXCEPTION
     when NO DATA FOUND then
        raise application error(-20000,
          'Hey, This is in the exception-handling section!');
14
15 END;
16 /
17 -- the forward slash on a line by itself says execute this procedure
```


· Khai báo biến

- Cách đặt tên biến

Prefix	Data Type	
c_	CURSOR	
d_	DATE	
n_	NUMBER	
r_	ROW	
t_	TABLE	
v_	VARCHAR2	

Khai báo biến

- Giả sử muốn khai báo biến cùng kiểu dữ liệu với một thuộc tính trong bảng
- Ví dụ
 - CUSTOMER(CusID, CusName, Birthday, Address)
- Muốn khai báo biến n_customer_name cùng kiểu dữ liệu với CusName
 DECLARE

```
n_customer_name CUSTOMER.CusName%TYPE;
```

– Mục tiêu của việc khai báo dựa vào thuộc tính bảng là đảm bảo cho việc khai báo đồng nhất với kiểu dữ liệu trong bảng, tránh trường hợp mất tính nhất quán dữ liệu.

```
01 declare
                        WORKERS.id%TYPE
     n id
     n_worker_type_id WORKERS.worker_type_id%TYPE := 3;
     v external id
                       WORKERS.external_id%TYPE
                                                    := '6305551212';
                       WORKERS.first name%TYPE
                                                    := 'JANE';
     v first name
     v middle name
                       WORKERS.middle name%TYPE
                                                    := 'E';
     v last name
                       WORKERS.last name%TYPE
                                                    := 'DOE';
                       WORKERS.name%TYPE
                                                    := 'JANEDOEE';
     v name
      d birth date
                       WORKERS.birth date%TYPE
       to date('19800101', 'YYYYMMDD');
```


 \bullet Kiểu dữ liệu và các nhóm kiểu dữ liệu trong ngôn ngữ $\mathrm{PL/SQL}$

Nhóm Datatype	Mô tả và đại diện
Numeric	Giá trị là số, có khả năng tính toán được các phép toán Ví dụ: Float, Long, Number(p, s),
Character	Giá trị thường là dạng ký tự, chuỗi Ví dụ: Varchar2(n), Nvarchar2(n),
Datetime	Thường lưu giá trị kiểu ngày tháng. Ví dụ: Date,
Timestamp	Thường lưu giá trị thời gian có giờ phút giây Ví dụ: Timestamps,
Cursor	Kiểu dữ liệu con trỏ trong Oracle

• Các toán tử trong PL/SQL (Operator)

Nhóm Toán tử	Mô tả và đại diện		
Tính toán	Thực hiện các phép tính toán trên CSDL Ví dụ: +, -, *, /		
Phép cộng chuỗi	Cộng hai chuỗi bất kì bằng phép toán Ví dụ: "A" "B" → Kết quả: AB		
COLLATE	Thường được đặt ở mệnh đề ORDER, mục tiêu so sánh theo bộ mã mong muốn. Mặc định của Oracle là Alphabet nên muốn so sánh theo bộ mã khác dung COLLATE ORDER <column name=""> COLLATE <bảng mã=""></bảng></column>		
Phép toán tập hợp	Thường được dùng để tính các phép toán tập hợp: Ví dụ: UNION, UNION ALL, MINUS, INTERSECT		

- Cấu trúc điều khiển Cấu trúc rẻ nhánh
 - Cấu trúc rẻ nhánh trong PL/SQL Oracle cũng giống như trong ngôn ngữ lập trình khác

```
IF <Điều kiện> THEN
//Thực thi logics bên trong
END IF;
```

- Cấu trúc rẻ nhánh thêm điều kiện ELSE IF, ELSE và CASE ... WHEN

```
IF <Điều kiện 1> THEN
//Thực thi logic 1 bên trong
ELSEIF <Điều kiện 2> THEN
//Thực thi logic 2 bên trong
ELSE
//Thực thi logic 3 bên trong
END IF;
```

```
CASE < giá trị>
   WHEN < điều kiện 1> THEN //logic1
   WHEN < điều kiện 2> THEN //logic2
   ...
   ELSE //logic_final
END
```


- Cấu trúc điều khiển Cấu trúc lặp
 - Lập với số lần đã biết trước FOR ... LOOP

```
FOR index IN <array | CURSOR>
LOOP
//Thực thi logic
END LOOP;
```

Lập với số lần chưa biết trước WHILE ... LOOP

```
WHILE <điều kiện>
LOOP
//Thực thi logic
END LOOP;
```


PHÂN 3 TRIGGER VÀ CON TRỞ TRONG 20 ORACLE

Trigger và con trỏ trong Oracle có nhiều đặc điểm của PL/SQL, thông qua đó thực hành trên bài tập quản lý chung cư để nắm rõ bản chất Trigger và con trỏ trong Oracle.

- Cách thức khai báo con trỏ trong Oracle
 - Khai báo con trỏ trong Oracle

```
DECLARE
CURSOR < cursor_name > IS < Query >
```

- Đóng mở CURSOR, Lặp con trỏ và điều kiện dừng

```
OPEN <cursor_name>;
FETCH <cursor_name> INTO <cursor_var>;
WHILE <cursor_name>%FOUND LOOP
    //Thực thi bên trong con trỏ
FETCH <cursor_name> INTO <cursor_var>;
END LOOP;
CLOSE <cursor_name>;
```


• Cấu trúc một Trigger trong Oracle

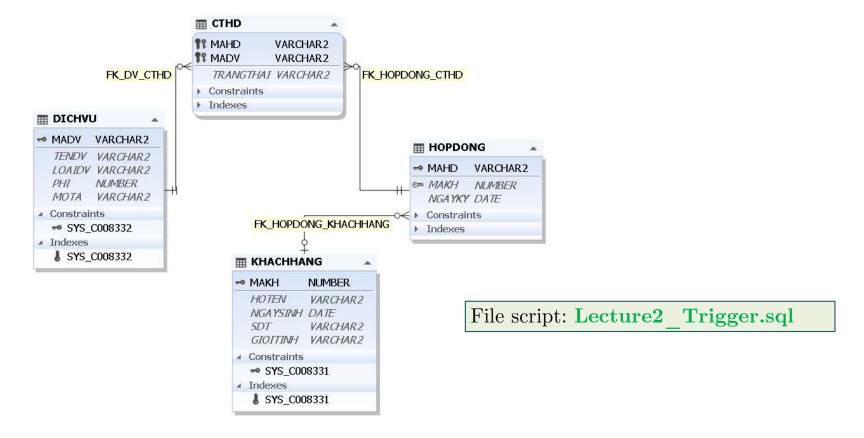
```
Cấu trúc một Trigger
CREATE [OR REPLACE TRIGGER] < trigger_name>
BEFORE INSERT [OR UPDATE OR DELETE] ON < table_name>
FOR EACH ROW
DECLARE

// Khai báo biến cho Trigger

-- DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('ERROR: LOI NGAY DANG KI!');
-- Nếu muốn hủy thêm hoặc sửa, hãy sử dụng RAISE_APPLICATION_ERROR
-- RAISE_APPLICATION_ERROR(-200001, 'ERROR: LOI NGAY DANG KI!');
BEGIN
// Nội dung bên trong Trigger
END;
//
```


· Giới thiệu về lược đồ CSDL Quản lý Dịch vụ Chung Cư

- Ràng buộc toàn vẹn
 - Ngày đăng ký hợp đồng phải lớn hơn ngày sinh của khách hàng.
 - Bối cảnh: HOPDONG, KHACH HANG
 - Nội dung:

 $\exists kh \in KHACHHANG, \forall hd \in HOPDONG : kh.MAKH = hd.MAKH \land kh.NGAYSINH < hd.NGAYDK$

- Bảng tầm ảnh hưởng:

	THÊM	XÓA	$\mathbf{S}\mathbf{\mathring{U}}\mathbf{A}$
KHACHHANG	-	-	+(NgaySinh)
HOPDONG	+	-	+(NgayDK)

· Viết Trigger cho trường hợp thêm, sửa hợp đồng

```
CREATE OR REPLACE TRIGGER themsua hdong
BEFORE INSERT OR UPDATE ON HOPDONG
FOR EACH ROW
DECLARE
v NGAYSINH DATE;
BEGIN
-- Lấv thông tin NGAYSINH từ bảng KHACHHANG
 SELECT NGAYSINH INTO v NGAYSINH
 FROM KHACHHANG
 WHERE MAKH = :NEW.MAKH;
 -- Kiểm tra điều kiện và xử lý
IF: NEW.NGAYKY < v NGAYSINH THEN
  DBMS OUTPUT.PUT LINE('ERROR: LOI NGAY DANG KI!');
  -- Nếu muốn hủy thêm hoặc sửa, hãy sử dụng RAISE APPLICATION ERROR
 RAISE APPLICATION ERROR(-20001, 'ERROR: LOI NGAY DANG KI!');
 ELSE
 DBMS OUTPUT.PUT LINE('THEM THANH CONG');
END IF:
END;
```


· Viết Trigger cho trường hợp thêm hợp đồng

```
CREATE OR REPLACE TRIGGER themsua_hdong
   BEFORE INSERT OR UPDATE ON HOPDONG
   FOR EACH ROW
   DECLARE
     v NGAYSINH DATE;
   BEGIN
     -- Lấy thông tin NGAYSINH từ bảng KHACHHANG
     SELECT NGAYSINH INTO v_NGAYSINH
     FROM KHACHHANG
     WHERE MAKH = : NEW. MAKH;
     -- Kiểm tra điều kiện và xử lý
     IF : NEW. NGAYKY < v NGAYSINH THEN
       -- Nếu muốn hủy thêm hoặc sửa, hãy sử dụng RAISE APPLICATION ERROR
       RAISE APPLICATION ERROR(-20001, 'ERROR: LOI NGAY DANG KI!');
     ELSE
       DBMS OUTPUT.PUT LINE('THEM THANH CONG');
     END IF;
   END;
SELECT * FROM HOPDONG;
/** Truong hop that bai*/
INSERT INTO HOPDONG VALUES('HD06', 1, TO_DATE('26/4/1999', 'DD/MM/YYYY'));
/** Truong hop thanh cong*/
INSERT INTO HOPDONG VALUES('HD06', 1, TO DATE('26/4/2024', 'DD/MM/YYYY'));
```


· Viết Trigger cho trường hợp thêm hợp đồng

```
SELECT * FROM HOPDONG;

/** Truong hop that bai*/
INSERT INTO HOPDONG VALUES('HD06', 1, TO_DATE('26/4/1999', 'DD/MM/YYYY'));

/** Truong hop thanh cong*/
INSERT INTO HOPDONG VALUES('HD06', 1, TO_DATE('26/4/2024', 'DD/MM/YYYY'));

Error List

② 1 Errors ▲ 0 Warnings ① 0 Messages ③ 1 In Active Document 1 of 1 items displayed

Description

ORA-20001: ERROR: LOI NGAY DANG KE!

1 ORA-0408: error during execution of trigger 'QLTIENNET.THEMSUA_HDONG'
```


• Viết Trigger cho trường hợp sửa khách hàng

```
DECLARE
CURSOR cursorDK IS
  SELECT MAHD FROM HOPDONG WHERE MAKH = :NEW.MAKH:
BEGIN
OPEN cursorDK:
FETCH cursorDK INTO v MAHDDK;
WHILE cursorDK%FOUND LOOP
 -- Lấy thông tin NGAYKY từ bảng HOPDONG
  SELECT NGAYKY INTO v NGAYKY
 FROM HOPDONG
 WHERE MAHD = \mathbf{v} MAHDDK;
  -- Kiểm tra điều kiện và xử lý
 IF v NGAYKY < :NEW.NGAYSINH THEN
    RAISE APPLICATION ERROR(-20001, 'ERROR: LOI NGAY DANG KI!');
    ROLLBACK;
   EXIT;
 END IF:
 FETCH cursorDK INTO v MAHDDK;
 END LOOP;
 CLOSE cursorDK;
```


PHÂN 4 FUNCTION VÀ PROCEDURE TRONG ORACLE

Procedure và Function là 2 keywords quan trọng trong PL/SQL Oracle với nhiều điểm mạnh, giúp chương trình hoạt động và giao tiếp nhanh hơn. Lập trình Function và Procedure thuộc lĩnh vực lập trình CSDL.

Cấu trúc một Procedure

```
CREATE [OR REPLACE PROCEDURE] procedure_name>(
    v_bien1 IN <datatype>,
    v_bien2 IN <datatype>
....
) AS BEGIN
    // Nội dung bên trong Procedure
END;
```

Cấu trúc một Function

• Viết Procedure – Thêm một khách hang

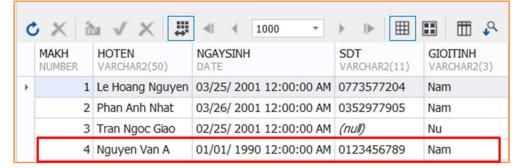
```
/**Viết Procedure thêm một khách hàng*/
CREATE OR REPLACE PROCEDURE ThemKhachHang(
    p_MAKH IN NUMBER,
    p_HOTEN IN VARCHAR2,
    p_NGAYSINH IN DATE,
    p_SDT IN VARCHAR2,
    p_GIOITINH IN VARCHAR2
) AS
BEGIN
INSERT INTO KHACHHANG VALUES (p_MAKH, p_HOTEN, p_NGAYSINH, p_SDT, p_GIOITINH);
    COMMIT;
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Khach hang da duoc them thanh cong!');
END;
/
```

• Goi Procedure

```
/**Goi Procedure Them Khach Hang*/
-- Khối PL/SQL để thực thi Procedure

DECLARE
    v_MAKH NUMBER := 4;
    v_HOTEN VARCHAR2(50) := 'Nguyen Van A';
    v_NGAYSINH DATE := TO_DATE('01/01/1990', 'DD/MM/YYYY');
    v_SDT VARCHAR2(11) := '0123456789';
    v_GIOITINH VARCHAR2(3) := 'Nam';

BEGIN
    ThemKhachHang(v_MAKH, v_HOTEN, v_NGAYSINH, v_SDT, v_GIOITINH);
END;
//
SELECT * FROM KHACHHANG;
```


• Viết Procedure – Cập nhật ngày ký hợp đồng

```
/** Question 2 - Cập nhật ngày ký hợp đồng*/
CREATE OR REPLACE PROCEDURE CapNhatNgayKyHopDong(
    p_MAHD IN VARCHAR2,
    p_NGAYKY IN DATE
) AS
BEGIN
UPDATE HOPDONG
SET NGAYKY = p_NGAYKY
WHERE MAHD = p_MAHD;
COMMIT;
DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Ngay ky hop dong da duoc cap nhat thanh cong!');
END;
//
```

Goi Procedure

```
-- Khối PL/SQL để gọi Procedure

DECLARE

v_MAHD VARCHAR2(10) := 'HD01'; -- Đặt giá trị phù hợp

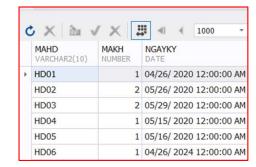
v_NGAYKY DATE := CURRENT_DATE; -- Đặt giá trị phù hợp

BEGIN

CapNhatNgayKyHopDong(v_MAHD, v_NGAYKY);

END;

/
```


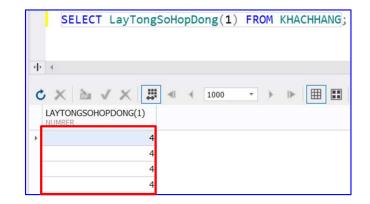
· Viết Function - Lấy Tổng Số Hợp Đồng của Khách Hàng

```
/** Question 3 - Viết Function lấy tổng hợp đồng khách hàng*/
CREATE OR REPLACE FUNCTION LayTongSoHopDong(
    p_MAKH IN NUMBER
) RETURN NUMBER AS
    v_TongSoHopDong NUMBER;
BEGIN
    SELECT COUNT(*) INTO v_TongSoHopDong
    FROM HOPDONG
    WHERE MAKH = p_MAKH;

RETURN v_TongSoHopDong;
END;
//
```

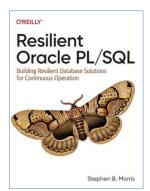
Goi Fucntion

Reference

- [1] Abraham Silberschatz, Henry F. Korth, S. Sudarshan, Database System Concepts, 7th Edition, 2020.
- [2] Stephen B. Maris, "Resillent Oracle PL/SQL 1st Edition", O'Reilly, 2023

CẨM ƠN ĐÃ THEO DÕI

- ftisu.vn
- minhnhut.ftisu@gmail.com
- 0939013911